5.3

BEZPLATNÁ JAZYKOVÁ PŘÍPRAVA A ČEŠTINA JAKO DRUHÝ JAZYK (ČDJ)

MŠ

ZŠ

SŠ

V českých školách je nově zaveden systém bezplatné jazykové přípravy pro děti nově příchozí do České republiky (ČR.) Žáci, kteří se v ČR vzdělávají méně než rok, mají nárok na bezplatnou výuku češtiny jako druhého jazyka (ČDJ - někdy též nazývaná „čeština pro cizince“).

Bezplatná jazyková příprava (JP) má být dostupná pro všechny žáky, kteří na ni mají nárok* (viz rámeček). Ne každá škola ale skupiny pro jazykovou přípravu sama zajišťuje a JP realizuje. O tom, jak bude JP zajištěna, informuje škola rodiče při nástupu dítěte a buď výuku zajistí sama, nebo ve spolupráci s nejbližší určenou školou. Pokud tuto informaci nedostanete, co nejdříve se na zajištění JP zeptejte, případně o ně rovnou požádejte - můžete k tomu využít žádost připravenou Národním pedagogickým institutem.

Rozsah JP na základní a střední škole je 100 až 200 hodin po dobu nejvíce 10 měsíců (tedy jeden školní rok). Přesné rozvržení hodin a zařazení do rozvrhu a výuky je už na dané škole.*

KDO MÁ NÁROK NA JAZYKOVOU PŘÍPRAVU:

- ☑ děti v posledním roce mateřské školy podléhající povinné školní docházce
- ☑ žáci základní školy
- ☑ žáci střední školy

kteří mají **cizí státní příslušnost** a zároveň **jsou v českém vzdělávání méně než 12 měsíců**

KDO MŮŽE BÝT TAKÉ DO SKUPINY PRO JP ZAŘAZEN, V PŘÍPADĚ, ŽE JE ZŘÍZENA A JE V NÍ VOLNÉ MÍSTO?

- ☑ děti a žáci s českým či dvojím občanstvím
- ☑ cizinci, kteří jsou v ČR déle než 12 měsíců

Tyto skupiny ale nemají na JP ze zákona nárok a nemůže kvůli nim zřízena nová skupina.

Děti a žáci bez nároku na JP mohou kromě toho mít ve škole výuku ČDJ v rámci podpůrných opatření (více o tomto typu podpory se dočtete v listech 2.2 a 2.3). Ta může být zajištěna i dalšími způsoby, z různých projektů školy apod. Jednotlivé formy podpory a výuky ČDJ lze realizovat souběžně a kombinovat je.

Experti uvádějí, že osvojení dalšího jazyka na úrovni potřebné k úplnému zvládnutí školní slovní zásoby může trvat až 7 let! I po skončení JP je ale potřebná další podpora pro rozvoj jazyka a zvládání výuky - např. v podobě podpůrných opatření v závislosti na dosažené úrovni češtiny. Rychlost osvojování jazyka se může u každého značně různit a je nutné podle toho individuálně nastavit i následnou podporu.

Pozor! JP se zatím nevztahuje na přípravný ročník ZŠ (viz list Odklad a PřR) - pokud je vašemu dítěti doporučen, zjistěte, je-li v dané přípravné třídě výuka ČDJ zajištěna jiným způsobem a rozhodujte se s ohledem na to.

UŽITEČNÉ ODKAZY:

- NPI - Informace pro rodiče o nároku na jazykovou přípravu
  https://cizinci.npi.cz/zverejnujeme-preklady-informaci-pro-rodice-o-naroku-na-jazykovou-podporu/
- Vzor žádosti zákonného zástupce o zařazení do jazykové přípravy:
  https://cizinci.npi.cz/pripravujeme-pro-skoly-preklady-informaci-pro-rodice-o-naroku-na-jazykovou-podporu/
- Informace na webu Inkluzivní škola
  https://inkluzivniskola.cz/jazykova-priprava-dle-paragrafu-20
  https://inkluzivniskola.cz/teorie-ledovce

META*

© META, o.p.s poradenstvi@meta-ops.cz www.meta-ops.cz

MŠ

ZŠ

SŠ

5.3

ҮНЭ ТӨЛБӨРГҮЙ ХЭЛНИЙ СУРГАЛТ, ЧЕХ ХЭЛИЙГ ХОЁР ДАХЬ ХЭЛЭЭ БОЛГОХ (ČDJ)

БНЧУ-д шинээр ирсэн хүүхдүүдэд үнэ төлбөргүй хэлний сургалтын тогтолцоог Чехийн сургуулиудад шинээр нэвтрүүллээ. БНЧУ-д нэг жилээс бага хугацаанд суралцсан оюутнууд чех хэлийг хоёр дахь хэл болгон үнэ төлбөргүй сурах эрхтэй. (ČDJ - "гадаадын иргэдэд зориулсан чех" гэх).

Үнэгүй хэлний бэлтгэл (цаашид „JP“ гэх) авах эрхтэй бүх сурагчдад нээлттэй байна* (хуснэгтээс үзнэ үү). Гэхдээ сургууль болгон хэлний бэлтгэлийн бүлэг гаргаж, хэлний бэлтгэлийг хэрэгжүүлдэггүй. Хүүхэд шинээр сургуульд ороход хэлний бэлтгэлийн тухай мэдээллийг сургууль эцэг эхчүүдэд мэдээлдэг. Хэлний бэлтгэлийг сургууль өөрөө эсвэл хамгийн ойр байрлах сургуультай хамтран зохион байгуулдаг. Хэрэв та энэ мэдээллийг хүлээн аваагүй бол хэлний бэлтгэлд хамрагдах талаар аль болох цаг алдалгүй сургуулиас асуух эсвэл шууд хүсэлт гаргаж болно – үүнд та дараах холбоосыг ашиглаж болно: žádost připravenou Národním pedagogickým institutem. (Үндэсний сурган хүмүүжүүлэх хүрээлэнгийн бэлтгэсэн өргөдөл.)

Бага, дунд сургуулийн хэлний сургалтын хүрээ нь дээд тал нь 10 сар, 100-200 цаг байна. (өөрөөр хэлбэл нэг хичээлийн жил). Хичээлийн нарийн зохион байгуулалт, цагийн хуваарь, хичээлийн агуулга нь тухайн сургуулиас хамаарна.*

ХЭН ХЭЛНИЙ БЭЛТГЭЛД ХАМРАГДАХ ЭРХТЭЙ ВЭ:

- ☑ сургуульд орохын өмнөх цэцэрлэгийн ангийн хүүхдүүд
- ☑ ЕБС сургуулийн сурагчид
- ☑ дунд сургуулийн сурагчид

гадаадын иргэншилтэй мөн **чехэд 12 сараас бага хугацаанд боловсрол эзэмшсэн байх.**

ХЭЛНИЙ БЭЛТГЭЛИЙН БҮЛЭГ БАЙГУУЛАГДАЖ, СУЛ ОРОН ТОО БАЙГАА БОЛ ХЭН ХАМРАГДАЖ БОЛОХ ВЭ?

- ☑ чех эсвэл давхар иргэншилтэй хүүхэд, сурагчид
- ☑ чех улсад 12 сараас дээш хугацаагаар байсан гадаадын иргэд
- ☑ Гэвч эдгээр бүлгүүд хуулийн дагуу хэлний бэлтгэлд хамрагдах эрхгүй бөгөөд тэднээс болж шинээр бүлэг байгуулах боломжгүй.

Хэлний сургалтад хамрагдах эрхгүй хүүхэд, сурагчид дэмжлэг үзүүлэх арга хэмжээний хүрээнд сургуульдаа гадаадын иргэдэд зориулсан чех хэлний хичээлд хамрагдах боломжтой. (энэ төрлийн дэмжлэгийн талаар дэлгэрэнгүй мэдээллийг 2.2 а 2.3 хуудаснаас авна уу). Үүнийг сургуулийн янз бүрийн төслийн хүрээнд гүйцэтгэдэг байгаа. ČDJ ба гадаадын иргэдэд зориулсан чех хэлний сургалтыг дэмжих үүднээс бие даасан хэлбэрүүдийг нэгэн зэрэг болон хослуулан хэрэгжүүлэх боломжтой.

Сургуулийн боловсролын үгсийн санг бүрэн эзэмшихэд шаардлагатай түвшинд өөр хэл сурахад 7 жил хүртэл хугацаа шаардагдана гэж мэргэжилтнүүд хэлдэг! Хэдийгээр JP ба хэлний бэлтгэл дууссаны дараа ч хэлийг хөгжүүлэх, сурах чадварыг дээшлүүлэхэд нэмэлт дэмжлэг шаардлагатай байдаг - жиш. чех хэл эзэмшсэн түвшингээс хамааран дэмжлэг үзүүлэх арга хэмжээ хэлбэрээр. Хэл сурах хурд нь хүн бүрийн хувьд ихээхэн ялгаатай байж болох тул дараагийн дэмжлэгийг зохих ёсоор тохируулах шаардлагатай.

Анхаар! JP ба хэлний бэлтгэл нь бага сургуулийн бэлтгэл жилд хамаарахгүй (list Odklad a PřR-с үзнэ үү) - хэрэв таны хүүхэдэд үүнийг санал болгож байгаа бол тухайн бэлтгэл ангид ČDJ хичээлийг өөр хэлбэрээр зааж байгаа эсэхийг олж мэдээд, үүнийг харгалзан шийдвэрлээрэй.

ХЭРЭГТЭЙ ХОЛБООС ХАЯГУУД:

- NPI - Хэлний сургалтанд хамрагдах эрхийн талаар эцэг эхчүүдэд зориулсан мэдээлэл https://cizinci.npi.cz/zverejnujeme-preklady-informaci-pro-rodice-o-naroku-na-jazykovou-podporu/
- хэлний сургалтад хамруулах хууль ёсны төлөөлөгчийн өргөдлийн загвар: https://cizinci.npi.cz/pripravujeme-pro-skoly-preklady-informaci-pro-rodice-o-naroku-na-jazykovou-podporu/
- Хамран сургах сургуулийн вэбсайт дээрх мэдээлэл https://inkluzivniskola.cz/jazykova-priprava-dle-paragrafu-20 https://inkluzivniskola.cz/teorie-ledovce

META*

© META, o. p. s   poradenstvi@meta-ops.cz   www.meta-ops.cz